

Päivämäärä: 26.3.2025

Tiedote tutkittaville koskien projektia “TEFLON-kielipelin vaikutukset lukemisen taitoihin”

Olet osallistumassa Turun yliopistossa järjestettävään tieteelliseen tutkimukseen. Tämä tietosuoja-seloste kuvaa sitä, miten henkilötietojasi tullaan käsittelemään tutkimuksessa.

1. Rekisterinpitäjä

Turun yliopisto

2. Kuvaus tutkimuksesta ja henkilötietojen käsittelystä

Tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää paremmin puheteknologian hyödyntämistä pelillisessä kieltenoppimisessa. Tutkimuksessa selvitetään puheharjoittelun, lukutaidon, fonologisen tietoisuuden ja työmuistin yhteyksiä. Tutkimusta varten kerätään tietoa tutkittavien suorituksista kielellisissä ja kognitiivisissa tehtävissä (esim. fonologinen tietoisuus) sekä tietoa osallistujien kielitaustasta (mm. kotikieli). Osana puhepohjaista oppimispeliä tutkittavalta kerätään puheääniaineistoa yksittäisistä sanoista tai fraaseista. Puheääntä käytetään kehittämään puheentunnistusta ja mahdollistamaan puhepohjaisen pelin pelaaminen. Lisäksi kerätään tieto osallistujan iästä, sukupuolesta sekä mahdollisesta lukivaikeudesta tai kehityksellisestä kielihäiriöstä. Tutkittavalta kerätään nimitieto aineistonkeruun organisointia varten. Nimitietoa ei sisällytetä tutkimusaineistoon ja se hävitetään aineistonkeruun päätyttyä. Tutkittavien huoltajilta kerätään sähköpostiosoite tutkimukseen liittyvän yhteydenpidon mahdollistamiseen.

3. Tutkimusryhmän vastuullinen yhteyshenkilö

Nimi: Minna Lehtonen

Osoite: Assistentinkatu 7, Psykologian ja logopedian laitos, 20014 TURUN YLIOPISTO

Puh.: 050 583 4963

Email: minna.h.lehtonen@utu.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Turun yliopiston tietosuojavastaava on tavoitettavissa sähköpostitse osoitteesta: dpo@utu.fi.

5. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Minna Lehtonen, professori, Turun yliopisto

Mikko Kurimo, professori, Aalto-yliopisto

Sari Ylinen, professori, Tampereen yliopisto

Tamás Grósz, projektitutkija, Aalto-yliopisto

Nhan Phan, väitöskirjatutkija, Aalto-yliopisto

Timi Tervo, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Tomi Rautaoja, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto

Yaroslav Getman, väitöskirjatutkija, Aalto-yliopisto

Roope Pouta, projektisuunnittelija, Turun yliopisto

N.N., mahdollinen muu tutkimusavustaja/graduntekijä, Turun yliopisto

6. Tutkimuksen nimi sekä tutkimuksen kesto

Tutkimuksen nimi: TEFLON-kielipelin vaikutukset lukemisen taitoihin

Henkilötietojen käsittelyn ajallinen kesto: 1.1.2025–31.3.2026.

Päivämäärä: 26.3.2025

7. Henkilötietojen lainmukainen käsittelyperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavan, tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklassa mainitun, käsittelyperusteen nojalla:

- ☐ rekisteröidyn suostumus;
- ☐ käsittely on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi;
- ☐ rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen;
- ☐ käsittely on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi;
- ☒ käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi:
 - ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastollisia tarkoituksia varten;
 - ☐ tieteellisten aineistojen tai kulttuurisperinnöllisten materiaalien arkistointia varten;
- ☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.

8. Tutkimusmateriaaliin sisältyvät henkilötiedot sekä suojatoimenpiteet

Henkilötiedoista kerätään nimitieto, ikä (syntymäaika), sukupuoli, tieto kielitaustasta (vahvin kieli, kotikielet, monikielisyys) sekä tieto todetusta lukivaikeudesta tai kehityksellisestä kielihäiriöstä. Mahdollisesta kielellisestä vaikeudesta ei kerätä muuta tarkentavaa tietoa. Tutkittavan huoltajalta kerätään sähköpostiosoite tutkimukseen liittyvän yhteydenpidon mahdollistamiseen. Terveystietoa kerätään ainoastaan tutkittavan huoltajan oman raportoinnin kautta. Tutkittavan nimitieto kerätään, jotta tutkittavan tunnistaminen aineistonkeräysvaiheessa on tarvittaessa mahdollista, esimerkiksi tutkittavan vetäytyessä tutkimuksesta. Nimitietoa hyödynnetään vain tarvittaessa, tutkimuksen organisoinnin helpottamiseksi. Nimitietoa ei sisällytetä analysoitavaan aineistoon eikä yhdistetä terveystietoihin. Nimitiedot ja sähköpostiosoitteet säilytetään muusta aineistosta erillään ja hävitetään tutkimuksen päätyttyä. Tutkittavaan yhdistetään analyysivaiheessa numeerinen tunnistus, joka ei henkilöi tutkittavaa. Oppimispelillä kerättävää puheaineistoa käsittelevät lähtökohtaisesti kohdassa 5 nimetyt Aalto-yliopiston edustajat puheentunnistusteknologian kehittämiseen.

9. Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoiset henkilötietoryhmät)

- Biometrinen tunnistus; puheääni
- Terveystiedot (tieto mahdollisesta lukivaikeudesta tai kehityksellisestä kielihäiriöstä)

10. Henkilötietojen keräämisen lähteet

Henkilötiedot kerätään tutkittavan huoltajalta kyselyllä, sekä puheaineiston osalta suoraan tutkittavilta. Tutkittavalta kerätään äänityksiä hänen sanoessaan ääneen yksittäisiä sanoja. Henkilötietojen lisäksi tutkittavan huoltajalta kerätään tietoa tutkittavan kielitaustasta ja kielitaidosta. Koska äänitykset (puheääni) ja kyselyaineisto saattavat (periaatteessa) mahdollistaa yksittäisten henkilöiden tunnistamisen, myös ne säilytetään erillään henkilötiedoista ja muusta aineistosta. Äänitallenteista poimitaan tarvittava tieto numeeriseen muotoon heti analyysin alkuvaiheessa.

11. Henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille

Henkilötietoja ei siirretä tutkimusryhmän ulkopuolelle.

12. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automaattinen päätöksenteko ja noudatettavat suojatoimet

Päivämäärä: 26.3.2025

Automaattista päätöksentekoa ei toteuteta käsiteltäviin henkilötietoihin.

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojatoimia:

- ☐ Aineisto on salassa pidettävää.
- ☒ Kirjalliseen materiaaliin sovellettavat suojatoimet:
Kirjallinen materiaali säilytetään lukitussa kaapissa lukituissa tiloissa tutkimusta suoritavissa yliopistoissa.
- ☒ IT-järjestelmissä toteutettava henkilötietojen käsittely:
Sähköiset henkilötiedot säilytetään salasanasuojatuilla kiintolevyillä lukituissa kaapeissa tai yliopiston pilvitallennuspalveluissa erillään koehenkilökoodeista ja koodeilla salatusta aineistosta.
- ☐ Muu:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa.
- ☒ Analysoitava aineisto sisältää suorat tunnistetiedot. *[Äänitteiden osalta.]*

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto arkistoidaan:

- ☒ ilman tunnistetietoja
- ☐ tunnistetiedoin

Minne tutkimusaineisto tallennetaan ja kuinka pitkäksi aikaa: Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvien yliopistojen salasanasuojatut kiintolevyt tai pilvitallennuspalvelut. Aineisto, joka ei sisällä mitään yksittäisten tutkittavien tunnistamisen mahdollistavia tietoja, on tutkimuksen julkaisemisen jälkeen saatavilla vastuulliselta tutkijalta pyytämällä tai jakamalla se avoimen tieteen aineistopankkiin (esim. <https://osf.io>). Aineisto säilytetään 10 vuoden ajan tutkimuksen julkaisusta. Henkilötiedot ja koodinimien purkamiseen liittyvä asiakirja kuitenkin hävitetään heti, kun tutkimus on julkaistu.

15. Oikeutesi rekisteröitynä sekä näihin tehtävät poikkeamat

Lisätietoja tietosuoja-asetuksen mukaisista oikeuksista antaa yliopiston tietosuojavastaava (dpo@utu.fi). Tämän tutkimuksen osalta aineistosta vastaa vastuullinen yhteyshenkilö (minna.h.lehtonen@utu.fi).

Rekisteröidyn oikeuksiin tehtävät poikkeamat

Tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalain nojalla rekisteröidyn oikeuksiin voidaan tehdä tiettyjä poikkeamia, kun henkilötietojen käsittelyperusteena toimii tieteellinen tutkimus ja oikeuksien toteuttaminen tekisi käsittelyn tarkoituksen (tässä tapauksessa tieteellisen tutkimuksen) joko mahdottomaksi tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa käsittelylle.

Tarve tehdä poikkeamia rekisteröityjen oikeuksiin arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Tämän tietosuojaselosteen tutkimuksessa on todennäköisesti tarpeen tehdä poikkeamia seuraaviin rekisteröityjen oikeuksiin:

Päivämäärä: 26.3.2025

- ☐ Oikeus saada pääsy tietoihin (Artikla 15)
- ☐ Oikeus tietojen oikaisemiseen (Artikla 16)
- ☒ Oikeus tietojen poistamiseen (Artikla 17)
- ☐ Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (Artikla 18)
- ☐ Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä (Artikla 20)
- ☐ Vastustamisoikeus (Artikla 21)

Perusteet tehtäville poikkeamille sekä tehtävien poikkeamien ulottuvuus: Oikeus tunnisteettomien tietojen poistamiseen ulottuu vain siihen asti, kun tieto on tunnistettavassa muodossa. Henkilö- tai tunnisteellisten tietojen poistoa ei rajoiteta.

Oikeus valituksen tekemiseen

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetulle, jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön vastaisesti.

Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihte: 029 566 6700
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja(at)utu.fi